

## ET STORT JULETRÆ

/ SIDE 6



### LÆS OGSÅ

**Danmarks første  
tillidsvalgte på en  
landsbykirkegård**

/ Side 4

**Aktivitetskalender  
for 2023 – få det  
fulde overblik**

/ Side 15

**Generalforsamling  
i Det Grønne  
Repræsentantskab**

/ Side 16



## GRØNT

8/2022 (46. Årgang)  
ISSN 2246-2805

GRØNT er Danmarks største fagmagasin for den grønne branche. Magasinet udkommer 8 gange om året og udgives af Det Grønne Repræsentantskab, Rymarken 4, 8210 Aarhus V.



### REDAKTION

Ansvarshavende redaktør:  
Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken  
thomas.moller@3f.dk  
Telefon: 21 47 77 67

Redaktionsudvalg:  
Line Bjørndal, 3F Odense GOPS  
Rita Olsen, 3F Aarhus Rymarken  
William Andersen, 3F Holstebro  
Tina Høegh, 3F København  
Karina Bossen, 3F BJMF

Magasinet er uafhængigt af 3F og Det Grønne Repræsentantskab, og artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis repræsentantskabets eller 3Fs holdninger.

### LAYOUT & TRYK:

Stibo Complete – stibocomplete.com

**FORSIDEFOTO:** Morten Hansen

**OPLAG:** 1. halvår 2022: 11.000

**DEADLINE FOR NÆSTE UDGIVELSE:** 23. januar

### IDÉER TIL ARTIKLER

Har du et forslag til en artikel eller et indlæg, så kontakt en af vores to journalister:

Morten Hansen  
journalist.morten.hansen@gmail.com  
Telefon: 24 48 00 23

Morten Herlev  
morten.herlev@3f.dk  
Telefon: 26 77 18 59

### ANNONCESALG

Stibo Complete  
Jette Sterndorff-Jessen  
Telefon +45 76 10 11 47  
jsje@stibo.com  
stibocomplete.com

### ABONNEMENT

GRØNT udsendes til 3F-afdelinger med kollektivt abonnement samt eksterne abonnenter og brancheorganisationer indenfor den grønne branche. Et abonnement koster 85 kr. om året.

### VIL DU TEGNE ABONNEMENT?

Så kontakt Thomas Møller, 3F Aarhus Rymarken: thomas.moller@3f.dk, Telefon: 21 47 77 67.

#### 3F-afdelinger med kollektivt abonnement:

**Sjælland og Bornholm:** BJMF, Bornholm, Frederiksborg, Frederiksværk-Frederikssund, København, Midt og Østsjælland, Nordøstsjælland, Storebælt.

**Jylland:** Als, Bjerringbro-Silkeborg, Esbjerg, Fredericia, Holstebro, Midtfjord, Randers, Ringkøbing-Skjern, Skiveegnen, Aalborg, Aarhus Rymarken.

Modtager du ikke GRØNT, så kontakt din lokale 3F-afdeling.

## INDHOLD

- 03 Leder: Thomas Møller
- 04 Danmarks første tillidsvalgte på en landsbykirkegård
- 05 Konflikt eller?
- 06 Et stort juletræ
- 08 Specialoste sætter skub i udviklingen
- 10 Til kamp mod sandet – bevæbnet med gran
- 12 Anlægsgartnere på studietur til Berlin
- 13 Et rigtigt dyrepasserdøgn
- 14 Er juleaftensdag og nytårsaftensdag fridage?
- 15 Aktivitetskalender 2023
- 16 Generalforsamling i Det Grønne Repræsentantskab





**THOMAS MØLLER**  
Redaktør

## Skal vi vælge en tillidsrepræsentant?

Den nye overenskomst for gravermedhjælpere åbner op for, at de små arbejdspladser med under fem ansatte også kan vælge en tillidsrepræsentant – og det er vigtigt.

Vi kan kun glædes, når kirkegårde i Nordjylland har valgt en tillidsrepræsentant. Det er vigtigt, at de små arbejdspladser har valgt deres egen tillidsrepræsentant. Henrik Jensen fra Torslev Kirkegård er valgt af 57 gravermedhjælpere på næsten lige så mange kirkegårde, og han er en, som gravermedhjælperne har tillid til. De ved, at han arbejder dagligt med det samme som dem, og at han kender menighedsrådsarbejdet. Derfor er han god til at forstå og løse de problemer, kollegaerne har.

Før Henrik Jensen blev valgt, var det fire lokale 3F fagforeninger, der med deres faglige sekretærer var i dialog med menighedsrådene om de ansattes forhold. De faglige sekretærer kan deres kram. De kan forhandle og kender reglerne. Ikke for at forklejne de faglige sekretærer, men de laver mange andre ting, og de er valgt af hele fagforeningen og skal arbejde med alle medlemmer med mange forskellige problemstillinger. Derfor kan fagforeningen ikke have pulsen på alt, hvad der foregår på kirkegårdene.

Det er derfor, tillidsrepræsentanten er så vigtig. Er der noget nyt i det? Nej, sådan har det altid været. En lokal tillidsrepræsentant, der kan snakke om tingene tæt på, hvor det sker, vil altid være den bedste til at forhandle om problemer og løn på arbejdspladsen – men også til at være med til at udvikle arbejdspladsen, sætte gang i opkvalificering af kollegaerne gennem uddannelse og meget mere.

Den erfaring har fagbevægelsen gennem mange år fra de større private og offentlige arbejdspladser. Derfor giver 3F altid fuld støtte til den tillidsrepræsentant, som arbejdspladsen vælger.

PS. Det er oftest sjovt at være TR – og så giver det en tryghed i ansættelsen med en beskyttelse mod at blive fyret. Små arbejdspladser har også glæde af en tillidsrepræsentant.

# Danmarks første tillidsvalgte på en landsbykirkegård

Henrik Jensen fra Torslev Kirkegård er blevet valgt som den første tillidsrepræsentant, der skal repræsentere en række lokale landsbykirkegårde. Han kommer med mange års TR-erfaring fra malerbranchen.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Det er faktisk lidt af en danmarksnxyhed – ja måske endda verdensnyhed – som befinder sig i et ydmygt kontorlokale i udkanten af Torslev Kirkegård nogle få kilometer fra Brovst i Nordjylland. Herfra har gravermedhjælper Henrik Jensen sin daglige gang, når han passer og plejer den lokale kirkegård. Men fremover kommer han til at udvide sin arbejdsradius væsentligt. For Henrik er nemlig blevet valgt som tillidsrepræsentant, så han nu repræsenterer 57 gravermedhjælpere på landsbykirkegårde inden for henholdsvis Brønderslev, Jammerbugt og Aalborg Nordre Provsti.

"Jeg skal bruge det næste stykke tid på at finde ud af alt det praktiske sammen med 3F. Og så skal jeg have planlagt en rundtur sidst på foråret, så jeg kan komme ud og

få vist mig frem og få hilst på kollegaerne," fortæller han.

## Erfaren ny TR

Henrik Jensen kommer med mange års erfaring fra både fagbevægelse og tillidshverv inden for malerbranchen. Derfor skulle han ikke bruge ret meget betænkningstid, da 3F Midtvedsyssel kontaktede ham for at høre, om den nye tillidspost var noget for ham.

"Jeg har altid interesseret mig for tillidsarbejdet og været aktiv inden for fagbevægelsen. For når nu fagbevægelsen har sørget for at lave gode overenskomster, så skal vi naturligvis også sørge for, at medlemmerne ved, hvilke rettigheder, de har," mener Henrik Jensen.

Aktuelle sager om dårligt arbejdsmiljø rundt omkring ved landets kirker vidner om, at der er nok at tage fat på.

"Det er min opfattelse, at der er en del, der halter. Det har meget med ledelsesformen at gøre. Menighedsrådene er jo ikke professionelle, og derfor kan det godt knibe lidt med kommunikationen og med at få forklaret os, hvilke forventninger der er til det arbejde, vi går og laver. Det kan godt skabe frustration og murren i krogene."

Henrik Jensen understreger dog samtidig, at han vil samarbejde med menighedsrådene:

"Jeg skal ikke ud og banke dem oven i hovedet med en kølle. Jeg tror, at mange af

## Tillidsvalgte på landsbykirkegårde

Siden 28. februar 2022 har gravermedhjælpere haft mulighed for at vælge tillidsrepræsentanter, som repræsenterer flere landsbykirkegårde på én gang. Tillidsrepræsentanten kan vælges på en hvilken som helst landsbykirkegård inden for stiftet. For at blive valgt skal gravermedhjælperen have været ansat i seks måneder, og 3F skal godkende valget. Som tillidsvalgt har man ret til tre ugers betalt fravær om året til at udføre tillidshvervet, ligesom der er mulighed for fem betalte kursusdage.



På et møde den 4. oktober 2022 blev Henrik Jensen valgt til tillidsrepræsentant for gravermedhjælpere på landsbykirkegårde i provstierne Brønderslev, Jammerbugt og Aalborg Nordre. Det var 3F Midtvedsyssel, der arrangerede valg mødet, og 20 gravermedhjælpere dukkede op til afstemningen.

manglerne derude skyldes uvidenhed og manglende informationer. Derfor vil jeg først og fremmest oplyse og gå i dialog. Jeg har også sagt til mit eget menighedsråd, at de skal se mig som en medspiller frem for en modstander."

#### Fokus på psykisk arbejdsmiljø og APV

En ting er samarbejdet med de lokale menighedsråd. Noget andet er dialogen med kollegaerne. Her ser Henrik Jensen frem til at komme ud og hilse på og få hørt, hvad der rører sig på de enkelte landsbykirkegårde.

Han vil drage ud på sin forårsturné med tre hovedpunkter i rejsetasken:

"Jeg vil gerne ud at snakke om psykisk arbejdsmiljø for at finde ud af, om der er sa-

ger, jeg skal bringe videre. Og så vil jeg have fokus på ergonomi og APV (arbejdspladsvurdering, red.). Det er vigtigt, at man har de rette arbejdsredskaber, så man ikke ødelægger kroppen. Det samme gælder den kemiske APV. Er alle farlige væsker registeret korrekt? Måske tænker man "det er ikke nødvendigt at registre – det finder vi ud af hen ad vejen". Men hvis der sker en ulykke, og Arbejdstilsynet finder ud af, at der ikke er styr på APV'en, så vanker der."

Og så handler rundturen også bare om, at Henrik får hilst på så mange gravermedhjælpere som muligt – og omvendt.

"De skal vide, hvem jeg er, og de skal vide, at de altid er velkommen til at hive fat i mig med selv de mindste problemer."

## Vil du være tillidsvalgt på en landsbykirkegård?

De 103 provstier i Danmark er blevet puljet, så der i alt kan vælges 32 tillidsrepræsentanter rundt omkring i landet. Henrik Jensen har taget den første plads, men der er altså stadig 31 pladser tilbage.

Arbejder du på en landsbykirkegård, og er du interesseret i at blive tillidsrepræsentant, så tøv ikke med at tage kontakt til din lokale 3F-afdeling.

# Konflikt eller?

#### ■ TEKST MORTEN HANSEN

Overenskomstforhandlingerne i 2023 kan ende med en storkonflikt. Det vil sige, at forhandlerne ikke kan nå frem til enighed og arbejdsgiverne varsler lock-out (så du ikke kan møde på job), og din fagforening varsler strejke. En konflikt er grundlæg-

gende en styrkeprøve mellem arbejdsgiver og arbejdstager. Sidst vi havde en storkonflikt i Danmark var i 1998, hvor der blev generalstrejke. Efter konflikten blev 6. ferieuge i øvrigt aftalt. Men overenskomstforhandlingerne i 2023 – OK23 – ender ikke nødvendigvis med en storkonflikt. Det kan også være flere mindre konflikter eller ingen konflikt, hvis forhandlerne når frem til et resultat, som både arbejdsgiverne og arbejdstagerne er tilfredse med. Mange husker måske sygeplejerskernes strejke i 2021, hvor det kun var én faggruppe, der gik i strejke. Den sluttede med et regeringsindgreb. Det betyder, at regeringen afgør overenskomstforhandlingerne ved at vedtage en lov, der trumfer arbejdsmarkedets parter.

#### Tre grundlæggende spørgsmål

##### *Hvad sker der med løn, hvis jeg bliver ramt af konflikt?*

Lønnen stopper, når der er konflikt. Ansatte, der deltager i en konflikt, er i praksis ophørt i virksomheden, men de fagretslige regler gør, at man har krav på at vende tilbage til virksomheden efter konfliktens ophør. Ved en overenskomstmæssig ar-

bejdsnedlæggelse kan du normalt få strejkegodtgørelse – eller konfliktunderstøttelse – fra din fagforening under strejken. Godtgørelsen plejer at være på niveau med dagpengene.

##### *Skal alle gå i strejke eller er nogen undtaget?*

Det er kun organiserede medlemmer af det overenskomstbærende forbund, som kan deltage i en konflikt. Lærlinge og elever er undtaget.

##### *Hvor længe skal jeg have været medlem for at få konfliktstøtte?*

Udgangspunktet er 3 måneder før, konflikten iværksættes. Læser du denne artikel, så er du sandsynligvis allerede medlem. Der kan tidligst komme konflikt til april, så er du ikke medlem, kan du nå at melde dig ind.

Den offentlige sektor og gartneri/jordbrug under GLS-A forhandler overenskomst i 2024, og de er derfor ikke berørt af en eventuel konflikt i 2023.

GRØNT følger OK23 tæt, så læs med i de kommende numre.

## Disse overenskomster er til forhandling i 2023:

Danske Anlægsgartnere:

- Anlægsgartnerarbejde
- Akkordtidskurant – anlægsgartnerarbejde
- Indendørsbeplantning
- Golfbaner

Dansk Industri:

- Mejeribranchens Fællesoverenskomst
- Gartnerisk arbejde

Dansk Erhverv:

- Gartnerarbejde Boligselskabernes Landsforening

# Et stort juletræ

Naturstyrelsen Nordsjælland har specialiseret sig at levere store juletræer til danske torve. Et af de største står på Rådhuspladsen i København. GRØNT tog med skovløber Jesper Vedel fra Gribskov, der har ansvaret for de store torvejuletræer, da juletræet til Rådhuspladsen 2022 skulle skoves og leveres.

■ TEKST OG FOTO MORTEN HANSEN

Vi er i den nordlige ende af Store Dyrehave, lige ved Hillerød. Det er den første rigtige snevejrsmiddag i 2022, så skoven er hvid og smuk, luften er klar og skarp. Sneen vil ikke blive liggende, den tynger tungt de store træers grene mod jorden. En stor lastbil blokerer den smalle skovvej. En mere end 20 meter høj Rødgran skal fæl-

des og transporteres til Rådhuspladsen den følgende nat. Så store lastbiler må nemlig kun køre ind i København om natten.

Fire mand er i gang med forberedelsen. Lastbilen skal have sine støtteben ud for at kunne løfte træet, og det er ikke let, her

hvor skovbunden er meget sumpet. De nederste grene skæres af træet og nogle grene og mindre træer står i vejen for den store Rødgrans tur til lastbilen. Anders Tejlmann klatrer op og fastgør krogerne fra kranen på lastbilen.

Skovløber Jesper Vedel leder operationen. Det har han gjort i en del år. Hvert år leveres der træer til torve i forskellige byer. De mest kendte er selvfølgelig Rådhuspladsen i København og tidligere til Postdamer Platz i Berlin, men også Frederiksberg, Rødovre, Dragør, Rudersdal, Herlev, Gentofte, Brøndby og Ballerup er nogle af de steder, hvor Naturstyrelsen Nordsjælland sørger for julehyggen i form af et stort juletræ på torvet.

Et par gange trækker krogerne i træet i et forsøg på at ryste den tunge sne af. Træet vejer måske fire og et halvt tons, så kan man ryste noget sne af, vil det lette lidt.

Så er vi ved at være klar. Jesper Vedel tager sikkerhedsudstyret på og går ind under træet med en motorsav. Først skærer han et forhug ind på den ene side. Derefter skærer han fældesnittedet (hele vejen rundt om stammen). Kranen løfter en smule, så kæden er spændt. Skovløberen skærer igen... stammen skilles fra roden. Træet 'står' i luften – lodret. Kranen drejer

*Træet er 50 år gammelt og 21 meter højt. Traditionen med et stort juletræ på Rådhuspladsen stammer fra 1914. Træet bliver i øvrigt udvalgt i juni og Københavns Kommune har 4 - 6 træer at vælge imellem. De fire mand, der deltog i fældningen er: René Streit Jensen, Michael Enggaard Hansen, Anders Tejlmann og Jesper Vedel, alle fra Naturstyrelsen Nordsjælland.*





ind over ladet. René og Anders fastgør et spil, der trækker bunden af træet op ad ladet, så træet langsomt lægger sig. Så er der lige et par timers arbejde med at snurre grenene ind til træet.

Næste morgen ankommer træet til Rådhuspladsen. Det er tirsdag, så nu har man nogle dage til at få træet pyntet og sat lys på. Første søndag i Advent – den 27. november – blev træet tændt.



## GRØN EFTERUDDANNELSE

Kurser	Startdato	Slutdato	Sted
Brandforanstaltninger ved ukrudtsbrænding	24-01-2023		Glostrup
Brandforanstaltninger ved ukrudtsbrænding	28-03-2023		Glostrup
Ukrudtsbekæmpelse uden kemi	20-03-2023	24-03-2023	Glostrup
Beskæring 1	23-01-2023	27-01-2023	Glostrup
Beskæring 1	27-02-2023	03-03-2023	Glostrup
Indretning og vedligeholdelse af legepladser	26-04-2023	28-04-2023	Glostrup
Etablering af regnbede	24-04-2023	28-04-2023	Glostrup
Grønne anlæg	06-02-2023	17-02-2023	Glostrup
Affaldshåndtering	27-03-2023	31-03-2023	Glostrup
Kloakrørlæggeruddannelsen	02-01-2023	24-02-2023	Glostrup
Vejen som arbejdsplads certifikatkursus	16-01-2023	17-01-2023	Glostrup
Vejen som arbejdsplads certifikatkursus	20-02-2023	21-02-2023	Glostrup
Brandforanstaltninger ved gnist værktøj	13-04-2023		Glostrup
Kloakmester uddannelsens miljødel	16-01-2023	17-02-2023	Glostrup
Kloakmester uddannelsen mesterdel	07-03-2023	25-04-2023	Glostrup
Kloakmester uddannelsen praktikdel	06-06-2023	19-06-2023	Glostrup

### Målgruppe:

Personer der søger ansættelse som medarbejder inden for de grønne områder så som parker, kirkegårde, anlægssfirmaer, boligforeninger og offentlige institutioner.

### TILMELD DIG PÅ NEXTKBH.DK

<https://kursus.nextkbh.dk/kurser/>

Eller ring til os  
i kursusafdelingen  
Tlf: 33 88 09 00

### FOR VIRKSOMHEDER

Vi kan også tilbyde efteruddannelse tilpasset din virksomhed. For nærmere dialog kontakt:

Uddannelseskonsulent Annette Sparre Bülow  
Mobil: 21 19 73 64

TILMELD DIG  
VORES KURSER PÅ  
**NEXTKBH.DK**



**next**  
UDDANNELSE KØBENHAVN



Arne Ballegaard er tillidsrepræsentant hos Them Andelsmejeri.

# Specialoste sætter skub i udviklingen

Them Andelsmejeri har i de seneste år satset på et miks af bæredygtighed og specialoste. Den gode blanding har ført til udvidelsesplaner.

## ■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Den intense duft af ost hænger i luften overalt hos Them Andelsmejeri. Også på kontorerne. For der er nemlig ikke langt mellem administration og produktion i det lille midtjyske mejeri – hverken bogstaveligt talt eller i overført betydning.

”Vi er en lille organisation. Det betyder, at vi står sammen, og at der ikke er langt til toppen, hvis du har en idé,” forklarer teamleder Karina Nygaard Thomsen, imens hun viser rundt sammen med tillidsrepræsentant Arne Ballegaard.

### Plads til skæve oste

For tiden rimer mange af idéerne på bæredygtighed. Brugen af alufolie er reduceret, strømmen er blevet grønnere, og størstedelen af plastikken ryger nu til genbrug. Samtidig er transporten reduceret med 80 procent.

Da vi når ud til lageret, hiver Arne Ballegaard en kasse med ”madspildsoste” frem som et tydeligt eksempel på et af mejeriets bæredygtige tiltag. Ostene ender i butikkerne som en del af konceptet ”Stop madspild”.

”De her oste fejler ikke noget. De er bare ikke blevet skåret så heldigt,” fortæller Arne Ballegaard.

Them Andelsmejeri er grundlagt i 1888. Der er 85 ansatte, som hvert år producerer cirka 5.500 tons ost. I skrivende stund er mejeriet ved at lave en byggeansøgning til udvidelse af pakkeri og lagerlokaler og et nyt kølerum.



"Og nu sikrer vi os, at de skæve oste får en plads på hylden alligevel," supplerer Karina Nygaard Thomsen.

### Hurtig omstilling

I de seneste år har mejeriet satset stort på at udvikle forskellige specialoste til både det danske og det udenlandske marked. For her kan man netop nyde godt af at have en forholdsvis lille produktion, som man kan justere på med kort varsel.

"Fordelen ved at være et mindre mejeri er, at vi hurtigere kan omstille produktionen. Et lille skib kan hurtigere ændre kurs end et stort. Hvis vi bare gjorde som de store, så ville vi jo dø," konstaterer Arne Ballegaard.

## EU-mindsteløn som argument for at blive medlem

Arne Ballegaard har været tillidsrepræsentant siden december 2018. Han oplever, at de unge af og til kan have svært ved at se, hvorfor man skal være medlem af 3F.

"Jeg prikker tit til de unge. De gider ikke rigtig høre på al den snak om organisering og siger, at man jo får det samme i løn uanset, om man er medlem eller ej."

Her har Arne pludselig fået et nyt argument med den nye EU-lov om mindsteløn:

"Det kan godt være, at en mindsteløn kan hjælpe folk i Syd- eller Østeuropa, men herhjemme er der ingen, der er interesseret i at ende med sådan nogle lønforhold. Men sådan kan det jo gå, hvis vi ikke er nok, der er organiserede."



# Mejeriindustriens Arbejdsmiljøpris 2022

Stort tillykke til Slagelse Mejericenters arbejdsmiljøorganisation, som vandt Mejeriindustriens Arbejdsmiljøpris 2022. Prisen blev uddelt på den årlige arbejdsmiljøkon-

ference, som blev afholdt i Herning den 24. november. Slagelse Mejericenters arbejdsmiljøorganisation fik prisen for deres vedvarende arbejde med at få udviklet en

stop-vogn, som har skabt tryghed og sikkerhed omkring kørselsramperne ved mejeriet.

# Til kamp mod sandet – bevæbnet med gran

Langs den nordvestjyske kyst forsøger Axel Stobberup og hans kollegaer fra Naturstyrelsen hvert år at forhindre, at strandsandet tager på flugt og invaderer sommerhusområder og byer.



*Snoede rækker af nedgravet fyr og sitkagran i klitterne skal forhindre sandflugten. Nede på stranden bliver der desuden sat en lang linje af grene, der skal fange de første flyvende sandkorn.*

■ TEKST OG FOTO MORTEN HERLEV

Kysten nord for Klitmøller tager sig ud fra sin allersmukkeste side denne onsdag i november. Solen skinner, vinden er næsten mild og bølgerne vugger roligt frem og tilbage. Men om få uger kan det se helt anderledes ud. Så kan den milde vind have forvandlet sig til storm, og så er det med at holde på hat og briller – og på sandet. For hvis ikke nogen griber ind, så løfter sandet sig fra stranden og begynder at fyge ind over land. Heldigvis for beboerne langs den nordvestjyske kyst er der nogen, der griber ind for at forhindre sandflugten. Det er blandt andet Axel Stobberup fra Naturstyrelsen i Thy. I de sidste 42 år har han været med til at tage kampen om mod sandflugten.

"Hvis vi ikke gør noget, så fyger sandet og dækker det hele til," fortæller Axel Stobberup.

## **Sandfælder stopper sandflugten**

Hvert efterår går Axel og kollegaerne i gang med en omfattende kystsikring. Kystsikringen sker med udgangspunkt i et klitsyn, der foregår hvert forår. Her udpeger Naturstyrelsen sammen med beboere og sommerhusejere de steder langs kysten, der skal sikres mod sandflugt. I år er det blandt andet området lige nord for Klitmøller, der skal sikres. Derfor er Axel og kollegaen Lea Jakobsen Hjortshøj, der er elev i Naturstyrelsen, i fuld gang med at grave grene af fyr og sitkagran ned i sandet i klitterne. Det ligner næsten en lille juletræsplantage, som grannet står dér på rad og række. Men der er snarere tale om en slags sandfælde. For når det blæser, og sandet begynder at røre på sig, så vil sandkornene blive bremset af grangrenene. På den måde lægger sandet sig pænt ned i stedet for at fortsætte flugten hen over klitterne.

"Der går vel 4-5 år – så er grenene dækket til med sand. De grene dér gravede vi ned

for nogle år siden," siger Axel Stobberup og nikker over mod nogle visne grene, som lige akkurat stikker op fra klitten.

### Ensomme ulve i nationalparken

Arbejdsdagen for Axel Stobberup er normalt ikke præget af small talk med kollegaerne. Der er i alt 16 skov- og naturteknikere i Naturstyrelsen Thy, og de arbejder på et areal på over 32.000 hektar.

"Vi holder møder sammen en gang eller to om måneden, så vi kan få snakket om arbejdsopgaverne. Ellers passer vi mest os selv, og det er fint nok. Her er dejligt frit herude."

På sådan en solrig dag i en af Danmarks smukkeste nationalparker, så forstår man godt, at Axel sætter pris på arbejdsdagene i det fri. Og han medgiver da også, at arbejdsdagene ind imellem byder på store naturoplevelser:

"Vi kan godt gå og stirre os lidt blinde på de smukke omgivelser. Men der er især nogle morgener, hvor man bare er nødt til at stoppe op og nyde det. Når der kommer



"Klitarbejdet er noget af det bedste. Især når vejret er godt," fortæller Lea Jakobsen Hjortshøj. Det er kollegaen Axel Stobberup helt enig i: "Det er faktisk tit, det er godt vejr, når man kommer i læ af klitterne."

træer flyvende, eller hvis man ser kronhøjte for eksempel."

Lea Jakobsen Hjortshøj er helt enig – og hun er især glad for arbejdet med at forhindre sandflugt:

"Det er altså ret fedt at have sådan en frokoststue hér," siger hun, imens hun holder en pause i gravearbejdet. Og det kan man jo kun give hende ret i. For hvem vil ikke gerne indtage sin frokost i en solbeskinnet klit med udsigt til havet – i hvert fald så længe sandet holder sig i ro?"

## Efteruddannelse

### Anlægsgartner og greenkeeper

Anlægsgartner kompetencefonden giver dig mulighed for at komme på dét kursus, du brænder for, i arbejdstiden – og med fuld løn.



Tag på kursus i arbejdstiden med fuld løn!

 Danske Anlægsgartnere

 3F Den Grønne Gruppe

2023

## EFTERUDDANNELSE MED LØN

Er din virksomhed dækket af overenskomst på GLS-A/3F området kan du efteruddanne dig med løn, og virksomheden kan søge refusion.

Tag en snak med din arbejdsgiver eller Den Grønne Konsulenttjeneste.

Læs mere på

[dgkt.dk](https://dgkt.dk)

 GLS-A 

Få hjælp til kompetenceudvikling hos vores fælles uddannelseskonsulent Lotte Julin Bock på 8740 3412.

 DEN GRØNNE KONSULENT TJENESTE

# Anlægsgartnere på studietur til Berlin

I oktober fik 22 tillidsvalgte anlægsgartnere mulighed for at blive klogere på det tyske arbejdsmarked og anlægsgartnerarbejde, da de var inviteret med på studietur.

■ TEKST MORTEN HERLEV · FOTO KARIN OLSEN

Nogle gange skal man ud at opleve verden, før man kan se, hvor godt det egentlig går herhjemme. Sådan havde arbejdsmiljørepræsentant og anlægsgartner Jannie Arup Grønnegaard-Vilsøe fra anlægsgartnerfirmaet Kierkegaard det i hvert fald, da hun var med på studietur til Berlin den 26. – 28. oktober.

"Jeg blev meget overrasket over, hvor svært de har det i Tyskland i forhold til herhjemme. Vi besøgte blandt andet det tyske fagforbund, og her er medlemstallet faldet helt vildt. Og helt generelt er der problemer med at uddanne folk og skaffe arbejdskraft. Man kan godt blive lidt stolt over, at de i Tyskland ser op til os og den

## Fakta

Studieturen til Berlin var betalt af anlægsgartnerernes fond for uddannelse og samarbejde, som har til formål at lave aktiviteter og uddannelse for de tillidsvalgte. Det var derfor tillidsvalgte inden for overenskomstområdet DAG/3F, der var inviteret med på turen.

måde, vi arbejder og laver grønne løsninger på herhjemme i lille Danmark."

## God sparring med kollegaerne

I alt 22 tillidsrepræsentanter og arbejdsmiljørepræsentanter var med på studieturen. Udover et besøg hos den tyske fagbevægelse kom den danske anlægsgartnerflok blandt andet også på rundtur i Berlin for at se på bytræer, og de besøgte en skole for havebrug og træpleje.

Udover de planlagte programpunkter, var der også tid til faglig sparring blandt de deltagende anlægsgartnere, og det satte Jannie Arup Grønnegaard-Vilsøe stor pris på:

"Det var supergodt at få snakket med de andre deltagere og høre, hvordan de arbejder i det daglige. Alle var virkelig åbne og delte ud af deres erfaringer. Det var megafedt."



22 tillidsrepræsentanter inden for anlægsgartnerbranchen var på studietur til Berlin i oktober.

## Er du gået fra fuldtid til deltid (eller omvendt) i løbet af året? Vær opmærksom på regler for optjening og afholdelse af ferie

Er du gået fra fuldtid til deltid i løbet af året? Eller der du omvendt gået fra deltid til fuldtid?

Så skal du være opmærksom på, at dine udbetalte feriepenge ikke nødvendigvis svarer til den løn, du tjener på ferietidspunktet.

Tidligere blev løn under ferie beregnet ud fra din beskæftigelsesgrad på ferietids-

punktet. Med den nye ferielov bliver dine feriepenge i stedet beregnet ud fra din beskæftigelsesgrad på optjeningstidspunktet.

Ændringen betyder ikke noget for dig, hvis du har arbejdet det samme timetal hele året. Men er du gået op eller ned i tid i løbet af året, så vil du opleve, at der kan være forskel på din aktuelle løn og så den mængde feriepenge, du får udbetalt, når du holder ferie.

Arbejder du pt. deltid, men har du arbejdet fuldtid tidligere på året, så kan dine feriepenge være højere end din aktuelle løn. Og omvendt:

Arbejder du pt. fuldtid, men har du arbejdet deltid tidligere på året, så kan dine feriepenge være lavere end din aktuelle løn.

/ Herlev

# Et rigtigt dyrepasser-døgn

Efter nogle års pause mødtes dyrepassere fra zoologiske haver og forsøgsdyrsbranchen igen til årsmøde på Langsøhus. Det blev et døgn med fokus på faglighed og samvær.

■ TEKST MORTEN HERLEV

Omkring 50 dyrepassere var mødt op til årsmødet for dyrepassere på Langsøhus i Silkeborg, som startede klokken 12 fredag den 18. november og sluttede igen klokken 12 dagen efter. Døgnet var spækket med faglige oplæg fra start til slut. Der var blandt andet et oplæg om overenskomster, om forebyggelse af stress og om arbejdet med at forbedre dyrevelfærden hos forsøgsdyr.

Fredagen sluttede af med oplægget "Working Poor Road Trip", som handler om dårlige arbejdsforhold rundt omkring i EU.

"Working Poor var lidt af en øjenåbner, hvor de dårlige arbejdsforhold satte en skræk i livet på mig. Det gav et godt perspektiv på, hvorfor man har brug for en fagforening," fortæller Marie Kruse Andersen, der er dyrepasser og arbejder med forsøgsdyr på Aarhus Universitet.

Hun deltog for første gang og var generelt godt tilfreds med døgnet:

"Det var også godt, der var tid til lidt socialt om aftenen. Der var natmad og pool, og det gav nogle andre snakke, end de snakke man havde tidligere på dagen. Og så vil jeg fremhæve Lundbecks oplæg om, hvordan de arbejder med at øge dy-

revelfærden. Det gav mig blod på tanden i forhold til at gøre mere med træning og dyrevelfærd på min egen arbejdsplads," siger Marie Kruse Andersen.

## Glæde over årsmødets tilbagekomst

Imens Marie Kruse Andersen var med for første gang, så er Dorte Larsen en noget mere erfaren rotte udi årsmøder. Hun har arbejdet 34 år som forsøgsdyrepasser, og hun har været med til alle årsmøder undervejs.

"Jeg sad med i bestyrelsen, da årsmøderne blev sparet væk for 6-8 år siden. Så det er det fedeste, at der nu er fundet penge til, at årsmøderne kan vende tilbage. Man får bare mere ud af det, når man kun er sammen med nogen fra éns egen branche."

Dorte Larsen ser tilbage på et alt i alt godt årsmøde:

"Der var meget godt, og så var der noget, der ikke var så godt. Sådan er det. Der er altid noget, man kan bruge mere end andet. Jeg synes især Lundbecks foredrag om dyrevelfærd hos forsøgsdyr var godt, og så var oplægget om overenskomster virkelig godt. Pernille Parker sparker røv som underviser!"

## DM i Skills afholdes i Fredericia

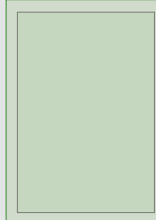
Det årlige danmarksmesterskab for unge på erhvervsuddannelserne bliver i 2023 afholdt i MESSE C i Fredericia den 2. – 4. februar. Her dystes omkring 300 dygtige unge om at tage titlen som danmarksmester inden for deres fag. Som sædvanlig er der grønne hænder med i konkurrencen i form af anlægsgartnererelever. Vil du overvære konkurrencen, så er der gratis adgang alle dage.

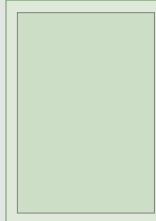
/Herlev


## Vil din virksomhed annoncere i GRØNT i 2023?

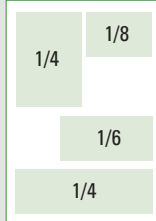
Er du på udkig efter kvalificeret arbejdskraft, så kan du nå ud til 32.000 læsere i den grønne branche ved at annoncere i GRØNT. Husk, at vi altid giver 15 procent rabat på jobannoncer.

Er du interesseret i at annoncere, så kontakt Jette Sternforff-Jessen fra Stibo Complete på 76 10 11 47 eller [jsje@stibo.com](mailto:jsje@stibo.com)

	Format 1/1: 180 x 262 mm
	Format 1/1 til kant: 210 x 297 mm + 3 mm ekstra til beskæring
1/1 side	8.995,-

	Format 1/1: 180 x 262 mm
	Format 1/1 til kant: 210 x 297 mm + 3 mm ekstra til beskæring
Bagside	11.995,-

	Tværformat 1/2: 180 x 129 mm
	Højformat 1/2: 87,5 x 262 mm
1/2 side	4.995,-

	Højformat 1/4: 87,5 x 129 mm
	Tværformat 1/4: 180 x 62,5 mm
	Tværformat 1/6: 118 x 62,5 mm
	Tværformat 1/8: 87,5 x 62,5 mm
1/4 side	2.745,-
1/6 side	1.975,-
1/8 side	1.495,-

Formaterne er angivet i bredde x højde. Alle priserne er excl. moms og baseret på færdigt materiale. Alt materiale skal leveres færdigt som tryklare PDF-filer.

# Er juleaftensdag og nytårsaftensdag fridage?

Jul og nytår nærmer sig, og det er tid til julehygge, gaver og nytårsløjer. I år falder både juleaftensdag og nytårsaftensdag på en lørdag. Det betyder, at alle, som normalt kun arbejder fra mandag til fredag, automatisk vil have fri begge dage.

Der er dog en del medlemmer, som arbejder ud fra skiftende vagtskemaer, hvor arbejdstiden også kan falde i weekender. For dem kan det være relevant at vide, om juleaftensdag og nytårsaftensdag tæller som fridage med løn eller ej. Her er det den enkelte overenskomst, der afgør, hvordan du er stillet.

## Hold øje med lokaleaftaler og kutyper

Selvom du som udgangspunkt ikke har ret til fri med løn juleaftensdag og nytårsaf-

tensdag ifølge din overenskomst, så skal du være opmærksom på, at der kan findes lokaleaftaler på din arbejdsplads, der alligevel giver dig ret til fri med løn. Samtidig kan der være uskrevne regler og kutyper, der giver dig ret til fri. Så der er altid en god idé at forhøre dig om lokaleaftaler og skikke, hvis din overenskomst ikke giver dig ret til fri. Du er også altid velkommen til at snakke med din lokale 3F-afdeling, hvis du er i tvivl.

## Særligt for ansatte på GLS-A Jordbrug overenskomsten

Er du ansat inden for GLS-Jordbrug er reglerne for betaling, hvis du skal arbejde juleaftensdag ret indviklede og afhænger af, om du passer dyr, får fast månedsløn eller er på timeløn.

Hvis du passer dyr, får fast månedsløn og søndag indgår som almindelig arbejdsdag i en vagtplan, skal den ugentlige arbejdstid reduceres med 7,4 time. pr. dag for den 24., 25, 26 og den 1. januar, lønnen skal derimod ikke reduceres.

Hvis du arbejder på timeløn skal du have fra SH-kontoen den 26. Resten af SH-kontoen udbetales sammen med den løn, der ligger nærmest 31. december.

Arbejder du som fast månedslønnet har du ret til en erstatningsfridag, hvis du skal arbejde den 24. december.

Overenskomst	Fri med løn juleaftensdag?	Fri med løn nytårsaftensdag?
Danske anlægsgartnere	<b>Nej</b> , men du kan holde en feriefridag med betaling af SH kontoen eller holde ferie.	<b>Nej</b> , men du kan holde en feriefridag med betaling af SH kontoen eller holde ferie.
GLS-A Jordbrug* GLS-A Skovbrug GLS-A Agro	<b>Ja</b> Skal du alligevel arbejde, får du betaling som arbejde på en søgnehelligdag. *Se særregler for GLS-A Jordbrug ovenover tabellen.	<b>Nej</b> , men du kan holde en feriefridag med betaling af SH kontoen eller holde ferie.
KL – specialarbejdere og faglærte gartnere	<b>Fri klokken 12</b> Er juleaftensdag en arbejdsdag, så slutter arbejdstiden kl. 12.00. Der udbetales løn svarende til en normal arbejdsdag. Arbejder du forskudt tid, er der ikke særligt tillæg for at arbejde om eftermiddagen, men man får erstatningsfrihed.	<b>Fri klokken 12</b> Er juleaftensdag en arbejdsdag, så slutter arbejdstiden kl. 12.00. Der udbetales løn svarende til en normal arbejdsdag. Arbejder du forskudt tid, er der ikke særligt tillæg for at arbejde om eftermiddagen, men man får erstatningsfrihed.
Økonomistyrelsen (landbrugsarbejdere, gartneriarbejdere og forsøgsarbejdere)  Kirkeministeriet (gravermedhjælpere på landsbykirkegårde)	<b>Ja – hvis er der er lavet lokaleaftale.</b>  Hvis der ikke er lavet lokaleaftale, er 24. december en normal arbejdsdag. Der gives dog weekendtillæg fra kl. 16-24.	<b>Ja – hvis er der er lavet lokaleaftale.</b>  Hvis der ikke er lavet lokaleaftale, er 31. december en normal arbejdsdag.
Naturstyrelsen (skov- og naturteknikere)	<b>Ja</b>	<b>Ja</b>

# AKTIVITETSKALENDER 2023 / Den Grønne Gruppe

Navn	Dato	Sted	Tilmelding Skal ske gennem den lokale 3F afdeling
Overenskomstkursus – Danish Agro	16. -17. januar 2023	Laugesens Have	FIU: 2034-23-00-01
Grunduddannelse M2, Grøn (Hænger sammen med FIU: 1156-22-00-03)	16. – 20. januar 2023	Langsøhus	FIU: 1256-23-00-03*
Grunduddannelse – kommuner og regioner, M1 (Hænger sammen med FIU: 1254-23-00-01)	16. – 20. januar 2023	Smålandshavet	FIU: 1154-23-00-01
Overenskomstkursus – Jord- og skovbrug	30. jan. – 1. feb. 2023	Laugesens Have	FIU: 2034-23-00-02
Kursus for nyvalgte TR og AMR i kommuner og stat	13. – 14. februar 2023	Langsøhus	FIU: 2030-23-00-01
Grunduddannelse – kommuner og regioner, M2 (Hænger sammen med FIU: 1154-23-00-01)	13. – 17. februar 2023	Smålandshavet	FIU: 1254-23-00-01
Grunduddannelse M1, Grøn (Hænger sammen med FIU: 1256-23-00-01)	20. – 24. februar 2023	Smålandshavet	FIU: 1156-23-00-01
Grønt LUU-topmøde	2. marts 2023	3F Fredericia	FIU: 2034-23-00-03
OK23 Konference – Resultater og afstemning	6. marts 2023	3F Fredericia	FIU: 2034-23-00-04
Overenskomstkursus for gartnerier og planteskoler	13. – 14. marts 2023	Laugesens Have	FIU: 2034-23-00-06
Overenskomstkursus for agroindustrien	13. – 15. marts 2023	Laugesens Have	FIU: 2034-23-00-05
Grunduddannelse M2, Grøn (Hænger sammen med FIU: 1156-23-00-01)	20. – 24. marts 2023	Smålandshavet	FIU: 1256-23-00-01
Grunduddannelse – Offentlige område, M1 (Hænger sammen med FIU: 1254-23-00-02)	20. – 24. marts 2023	Langsøhus	FIU: 1154-23-00-02
Den Grønne Gruppens Netværkskonference	11. – 12. april 2023	Langsøhus	FIU: 1999-23-00-86
Grunduddannelse – Offentlige område M2 (Hænger sammen med FIU: 1154-23-00-02)	17. – 21. april 2023	Langsøhus	FIU: 1254-23-00-02
Grunduddannelse – kommuner og regioner, M1 (Hænger sammen med 1254-23-00-04)	24. – 28. april 2023	Smålandshavet	FIU: 1154-23-00-04
TR og AMR-dag for dyrepassere	11. maj 2023	Kommer senere	FIU: Kommer senere
Grunduddannelse – kommuner og regioner, M2 (Hænger sammen med 1154-23-00-04)	22. – 26. maj 2023	Smålandshavet	FIU: 1254-23-00-04
Branchekonference for mejeri – tillidsvalgte	25. – 26. maj 2023	Laugesens Have	FIU: 2034-23-00-07
Opfriskning for SU-medlemmer på GLS-A området	30. – 31. maj 2023	Langsøhus	FIU: 2034-23-00-08
Overenskomstkursus for gartnere i boligselskaber under DE	12. – 13. juni 2023	Langsøhus	FIU: 2034-23-00-09
Overenskomstkursus for anlægsgartnere under DAG og DI O II	5. – 7. sept. 2023	Laugesens Have	FIU: 2034-23-00-10
Anlægsgartnerakkord under DAG og DI O II	7. – 8. sept. 2023	Laugesens Have	FIU: 2034-23-00-11
Overenskomstkursus for HedeDanmark	5. – 6. oktober 2023	Laugesens Have	FIU: 2034-23-00-12
Grunduddannelse M1, Grøn Hænger sammen med FIU: 1256-24-00-02	27. nov. – 1. dec. 2023	Langsøhus	FIU: 1156-23-00-02
Grunduddannelse M2, Grøn Hænger sammen med FIU: 1156-23-00-02	15.- 19. januar 2024	Langsøhus	FIU: 1256-24-00-02

\* Kurset er fuldtegnet

Husk at sende emner til aktivitetskalenderen til [morten.herlev@3f.dk](mailto:morten.herlev@3f.dk)

# Generalforsamling i Det Grønne Repræsentantskab

Det Grønne Repræsentantskab, som står for udgivelsen af dette blad, indkalder til ordinær generalforsamling mandag den 16. januar 2023 fra kl. 15.00 til ca. 16.00.

Generalforsamlingen bliver afholdt elektronisk på teams, og du kan også deltage fysisk i afdelingerne 3F Aalborg, 3F Aarhus Rymarken, 3F Odense GOPS og 3F BJMF København. Grunden til, at vi i år afvikler generalforsamlingen digitalt, er, at 3F Den Grønne Gruppe fremover kun holder branchemøde hvert 3. år.

Af hensyn til planlægningen skal du tilmelde dig til Morten Herlev tlf. 26 77 18 59 eller mail: [morten.herlev@3f.dk](mailto:morten.herlev@3f.dk). Herefter vil du få tilsendt et link til Teamsmødet eller en adresse til den 3F-afdeling, du eventuelt ønsker at deltage fysisk hos.

## Dagsorden:

1. Valg af dirigent
  2. Bestyrelsens beretning
  3. Forslag om ændring af vedtægter vedr. afholdelse af generalforsamling
  4. Regnskab
  5. Beslutning om anvendelse af overskud eller dækning af tab i henhold til det godkendte regnskab
  6. Valg. På valg er:
    - Formand: Thomas Møller (3F Aarhus Rymarken)
    - Kasserer: Rita Olsen (3F Aarhus Rymarken)
- Bestyrelse:
- Karina Bossen (3F BJMF)
  - Villiam Andersen (3F Holstebro)
  - Tina Høgh (3F København)
  - Line Bjørndal (3F Odense GOPS)
- Bilagskontrollanter og suppleanter:
- Flemming Otkjær (3F Randers)
  - Hanne Petersen, (3F Østfyn).

Læs vedtægter for Det Grønne Repræsentantskab på [www.dengronneportal.dk](http://www.dengronneportal.dk)

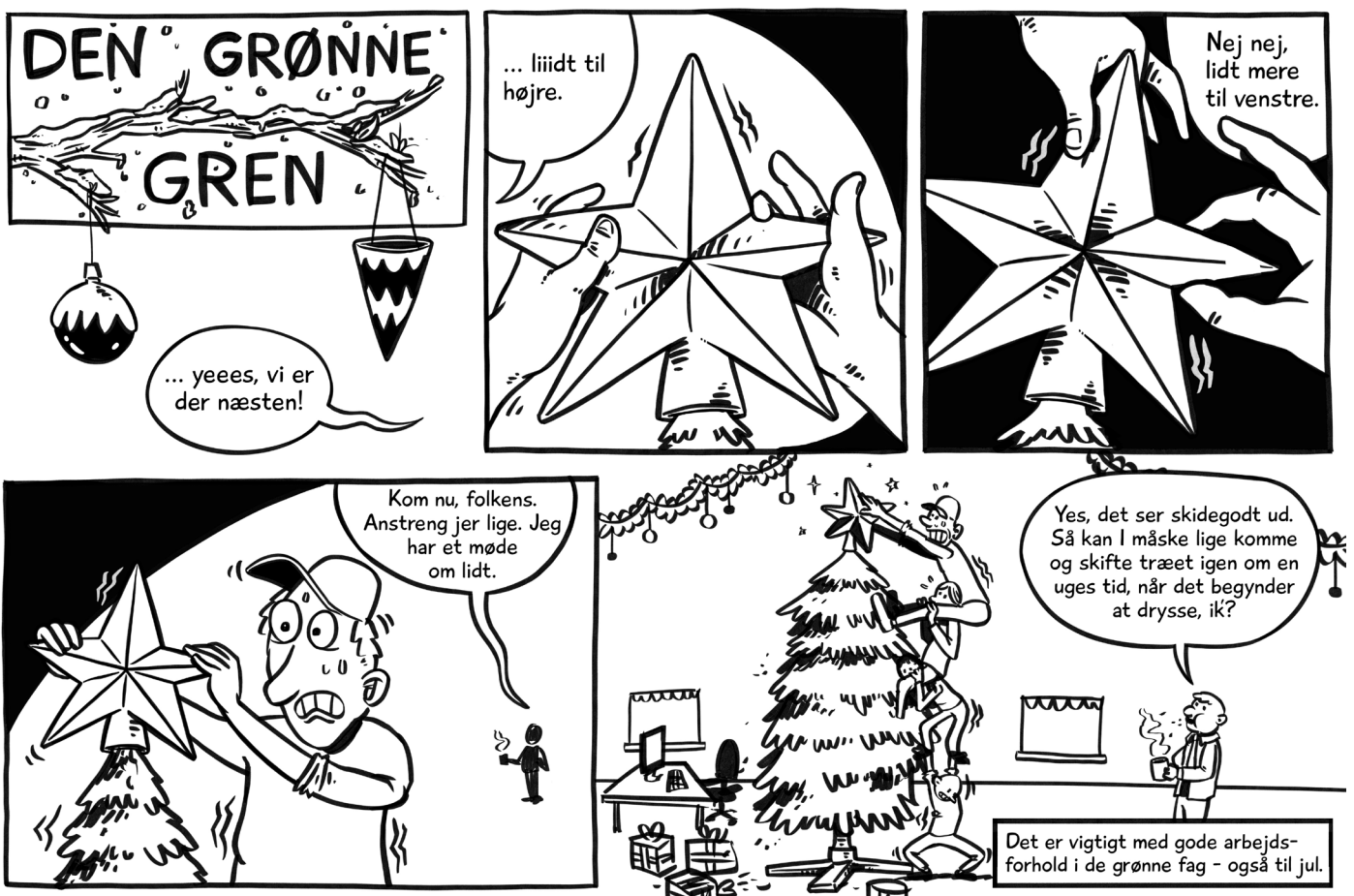


ILLUSTRATION: VALDEFAR